GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 96. *Sâmbătă, 2 (14) Maiu.* **1887.**

Braşovŭ, 1 Maiu 1887.

Décă este sĕ apreciămŭ importanţa votului ultimei conferenţe generale a alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania şi Ungaria faţă cu adversarii poporului nostru, trebue sĕ ne aducemŭ aminte de următórele cuvinte pronunţate de cătră raportorulŭ comisiunei de 30:

„Ce vremŭ noi? Voimŭ ca în patria nóstră care este tocmai aşa a nóstră ca şi a celorlalte popóre, ce locuiescŭ întrînsa, noi cele trei milióne de Românĭ, carĭ ne împlinimŭ tóte datorinţele cătrĕ dênsa, sĕ ne eluptămŭ tóte drepturile precum şi putinţa de a ne afirma ca factorŭ politicŭ în statŭ, adecă ca o individualitate română naţională de dreptŭ publicŭ, de care sĕ se ţină sémă şi atuncĭ, când e vorba de beneficii, nu numai de sarcinĭ publice“.

Decisiunile conferinţei trecute a alegĕtorilorŭ românĭ din aceste ţĕrĭ şi unanimitatea cu care s'au luatŭ, nu însémnă nimicŭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ, decâtŭ o afirmare categorică a voinţei, ce isvoresce din consciinţa poporului românŭ, de a face sĕ se respecteze individualitatea sa naţională în acestŭ statŭ.

Orĭ câtŭ s'ar preface că nu audŭ şi nu vĕdŭ, adversarii noştri trebue sĕ recunóscă puterea ce-o are manifestaţiunea acésta ţocmai în momentele de faţă, când ei se silescŭ a face pe lume sĕ crédă, că popórele din întru sunt mulţămite şi că nimicŭ nu mai turbură desvoltarea liniştită şi pacînică a ţĕrilorŭ corónei s-lui Stefanŭ.

Dér — ḍicŭ Ungurii — nu ne dóre pe noi capulŭ de pasivitatea vóstră; orĭ ce veţĭ hotărî voi, noi totŭ vomŭ face ceea ce ne va plăcé, căcĭ dóră de aceea suntemŭ stăpânĭ absoluţĭ peste acestŭ statŭ!

La acésta le vomŭ rĕspunde: Póte fi, sĕ sciţĭ însĕ, că nicĭ pe noi nu ne dóre capulŭ de fantasmagoriile vóstre unguresci şi décă ne veţĭ asupri şi prigoni mai departe cum vĕ dă mâna, ne vomŭ apĕra şi noi din parte-ne cum vomŭ puté, ér urma va alege, că óre scopurile vóstre utopice, orĭ apĕrarea nóstră dréptă şi leală are mai multe şanse de a eşi învingătóre.

Ameninţaţĭ în esistenţa nóstră, ca elementŭ românescŭ, vremŭ sĕ ne împlinimŭ datoria cătră noi înşine, cătră patriă şi tronŭ şi aşteptămŭ cu încredere verdictulŭ timpilorŭ viitorĭ.

Puţinŭ ne importă în critica stare în care ne aflămŭ de presentŭ, ceea ce credŭ Ungurii dela putere despre noi. Ei ne-au datŭ destule dovedĭ că la tóte se gândescŭ, numai la binele neamului nostru nu. De aceea scimŭ cum stămŭ cu ei, scimŭ ce avemŭ sĕ aşteptămŭ dela dênşii şi în zadarŭ se ostenescŭ foile maghiare de a ne convinge, că interesulŭ nostru, alŭ celorŭ asupriţĭ şi prigoniţĭ, ar pretinde sĕ dămŭ mâna cu ei şi sĕ le ajutămŭ sĕ ne distrugă şi sugrume mai curêndŭ limba şi naţionalitatea.

Se mai mângâie Ungurii — şi aicĭ înţelegemŭ şi pe cei din oposiţiune — cu aceea, că noi Românii din acéstă monarchiă suntemŭ adĭ isolaţĭ, că din acéstă causă nu putemŭ dobêndi nimicŭ şi nicĭ memoriulŭ ce voimŭ sĕ-lŭ aşternemŭ tronului nu ne va ajuta nimicŭ.

La acésta le rĕspundemŭ, că era unŭ timpŭ când şi ei au fostŭ isolaţĭ, dér au venitŭ şi împrejurărĭ şi timpurĭ, carĭ le-au ajutatŭ sĕ dobêndéscă ceea ce stăpânescŭ adĭ atâtŭ de rĕu. Cine le garantéză, că vomŭ remâné tocmai noi întotdéuna isolaţĭ?

Inainte de a vorbi de isolarea nóstră, Ungurii, décă arŭ fi mai prevĕḍĕtorĭ, arŭ trebuì sĕ se uite împrejurulŭ lorŭ şi sĕ esamineze o-dată seriosŭ câţĭ adevĕraţĭ amicĭ mai au ei în monarchiă şi afară de monarchiă; arŭ trebui sĕ calculeze, décă nu cumva se apropiă timpulŭ când ei vorŭ fi mai isolaţĭ ehiar decâtŭ noi astădĭ.

Sĕ nu ne vorbéscă de aristocraţiă, poftele lorŭ aristocratice i-au costatŭ pe Ungurĭ multŭ şi póte că le vorŭ aduce ruinulŭ lorŭ totalŭ moralŭ şi materialŭ. Dér spunĕ-ne unde stă scrisŭ, că unŭ poporŭ atâtŭ de numĕrosŭ şi vênjosŭ, ca celŭ românŭ, trebue acum neapĕratŭ sĕ se desbrace de individualitatea sa şi de tóte drepturile sale pentru că n'are aristocraţiă?

S'ar cădé ca adversarii nostri, după ce nu vreau sĕ recunóscă nicĭdecum dreptulŭ nostru de a esista şi de a ne desvolta ca Românĭ în acestŭ statŭ, sĕ fiă celŭ puţinŭ faţă cu aceia, carĭ s'au luptatŭ în fruntea lorŭ ca sĕ le recâştige drepturile, cu respectulŭ cuvenitŭ şi, după ce nu négă, că noi formămŭ o massă etnică de poporŭ cu altă limbă, sĕ-şĭ aducă aminte, că Deak, care a condusŭ aristocraţia lorŭ la isbêndile anilorŭ 1867—8, a ḍisŭ, că poporulŭ, care renunţă de bună voiă la drepturile sale şi se paraliséză astfelŭ pe sine însuşĭ, paralisatŭ şi pierdutŭ va fi în vecii vecilorŭ.

Insemnătatea votului conferenţei nóstre culminéză tocmai în hotărîrea nóstră firmă de a susţiné în unire şi cu tăriă individualitatea nóstră între marginile acestui statŭ, reclamândŭ mereu drepturile nóstre naţionale neprescriptibile.

Póte sĕ ne compătiméscă Ungurii pentru acésta, dér îĭ asigurămŭ, că mai multŭ îĭ compătimimŭ noi pe ei, când vedemŭ, că facŭ încercărĭ ridicule de a se opune spiritului timpului şi nisuinţelorŭ de cultură şi libertate, carĭ au sfărîmatŭ alte piedecĭ, nu cele ce li le potŭ pune în cale aristocraticii fii ai lui Arpad!

Jubileulŭ lui George Bariţŭ în Sibiiu.

Sibiiu, 29 Aprilie 1887.

Vinerĭ séra sosindŭ în Sibiiu şi mergêndŭ cu mai mulţĭ prietenĭ într'o grădină publică, acolo la o masă mare rotundă s'a adusŭ vorba de unŭ banchetŭ, unii îĭ ḍiceau »masă comună,“ ce avea sĕ se arangeze Dumінecă, a doua ḍi după deschiderea conferinţei. Unŭ tênĕrŭ venì la mine cu o listă şi mĕ întrebà, décă voescŭ sĕ iau şi eu parte la acestŭ banchetŭ. Ce felŭ ce banchetŭ? îlŭ întrebai eu. — Apoi nu sciţĭ, că Dumineсă e jubileulŭ d-lui George Bariţŭ? îmĭ ḍise elŭ. Rĕmăsei cu totulŭ surprinsŭ şi m'adresai îndată la comesenii mei sĕ-mĭ esplice, cum se face acestŭ lucru, căcĭ eu şi cu trei colegĭ ai mei, delegaţĭ din cercurile electorale ale comitatului Braşovŭ, abia acum sosiţĭ din Braşovŭ, nu scimŭ nimicŭ despre acésta. Erau de faţă delegaţĭ din Deva, Abrudŭ, Alba-Iulia etc. şi dênşii toţĭ asigurau, că până în momentulŭ acela n'au sciutŭ nimicŭ despre jubileu. Toţĭ ne miramŭ şi ne esprimamŭ pĕrerea de rĕu, că nu s'a făcutŭ cunoscută din vreme şi în tóte părţile o asemenea serbare, care nu era numai o afacere particulară a Sibiiului, ci ne privea pe noi pe toţĭ, deórece d. Bariţŭ nu are merite numai pentru Sibiu, ci pentru cultura Românilorŭ în genere.

Lucrulŭ era însĕ hotărîtŭ sĕ se facă, cum s'a făcutŭ, şi aşa după o şedinţă lungă în sînulŭ comisiunei m'am grăbitŭ sĕ mergŭ în sala cea mare a „reuniunilorŭ“, unde avea sĕ se dea banchetulŭ şi sĕ decurgă festivitatea jubileului. Serbarea însă-şĭ culmina în predarea unui albumŭ şi a douĕ darurĭ venerabilului literátŭ şi publicistŭ. Albumulŭ s'a plăsmuitŭ érăşĭ numai ca în grabă şi arangiatorii n'au avutŭ grije a-lŭ face sĕ circule în tóte părţile între Românĭ, carĭ cu toţiĭ arŭ fi doritŭ sĕ'şĭ arate recunoscinţa, pentru unŭ bărbatŭ cu atâtea merite, baremĭ prin subscrierea numelui lorŭ în albumŭ, décă nu putéu altfelŭ. Albumulŭ cuprinde o adresă de câteva rîndurĭ, care nu corespunde cu însemnĕtatea festivităţii, căcĭ într'însa e pré puţinŭ ḍisŭ în ce privesce meritele jubilantelui şi pré multŭ în ce privesce participarea generală a Românilorŭ la serbare, ceea ce am fi doritŭ sĕ fiă şi ar fi şi fostŭ, décă arangiatorii, carĭ pretindŭ că au fostŭ „însărcinaţĭ din partea tuturorŭ«, n'arŭ fi lucratŭ aşa, ca cei mai mulţĭ, chiar din cei carĭ au luatŭ parte la banchetŭ, sĕ nu scie ce se petrece până în momentulŭ celŭ din urmă.

Intrândŭ în sală, vĕḍui adunaţĭ unŭ frumosŭ şi mare numĕrŭ de bărbaţĭ, peste 130, între carĭ cei mai mulţĭ delegaţĭ de ai conferenţei. Sosindŭ şi d. *G. Bariţŭ*, încunjuratŭ de numĕroşĭ amicĭ, a fostŭ primitŭ cu însufleţite strigărĭ de „sĕ trăiască“. Indată s'a formatŭ unŭ cercŭ mare stândŭ toţĭ în picióre şi înaintea jubilantelui păşì d-lŭ *Dr. Vasiliu Lucaciu*, care cu o voce puternică şi modulată după tóte regulele elocenţei îĭ adresà următorulŭ frumosŭ discursŭ:

„Ilustre Domnule!“

„Din ocasiunea iubileului de 50 de anĭ ai activităţii Tale pe terenulŭ culturii nóstre naţionale, venimŭ cu stima, cu încrederea, cu însufleţirea inimii române, sĕ Te felicitămŭ.

»Se ḍice în cartea vieţii: „*Qui perseveravit usque in finem, hic salvus erit*“. Este acésta o sentinţă ca cununa succesorului, ca meritulŭ vîrtuţii ce singură fericesce viéţa. Constanţă în vîrtute, între marile şi multele tentaţiunĭ ale vieţii în mijloculŭ grelelorŭ şi periculóselorŭ valurĭ ale sorţii, — în mijloculŭ câmpului de o luptă inegală suntŭ ḍestrea cea mai preţiósă, cu care a pututŭ împodobi Creatorulŭ inima unui omŭ.

»Aşa judecă tótă mintea cultă.

Şi când acestŭ talismanŭ de vîrtute trece preste marginile egoismului personalŭ ale familiei, ale consângenilorŭ, şi îmbrăţişéză ca pe unŭ idealŭ omenimea tótă, şi ca pe unŭ scopŭ mai specificatŭ, pe unŭ poporŭ întregŭ, — care trăiesce duiosŭ de progresŭ, de cultură, de civilisaţiune şi de fericire; — oh! atuncĭ elŭ apare în strălucire de raḍe nouĕ, ce te încântă, te atragŭ, te deobligă, te cucerescŭ!

Ilustre Domnule!

Acéstă condiţiune a vîrtuţii apreţiază astădĭ în viéţa Ta naţiunea română! Cincĭḍecĭ de anĭ! Sacrificaţĭ cu muncă neîntreruptă, cu unŭ spiritŭ de abnegaţiune, cu o vîrtute adevĕrată română, care nu scie de transacţiune cu contrarulŭ ei, o minte genială, comunicată tótă naţiunii Tale, o inimă înflăcărată tótă pentru binele, progresulŭ şi gloria naţiunii sale, credŭ, că justifică pe deplinŭ presenţa nóstră înaintea Ta, Ilustre Domnule!

»Inceputulŭ activităţii Tale pe terenulŭ vieţii nóstre culturale-naţionale e o metă, care semnéză o epocă în viéţa nóstră, a Românilorŭ; şi astădĭ, când a decursŭ unŭ jumĕtate secolŭ dela acelŭ începutŭ fericitŭ cu mândriă căutămŭ la timpulŭ trecutŭ, căcĭ resultatele jertfelorŭ spiritului Tĕu depuse pe altarulŭ culturii naţionale române adĭ suntŭ şi ale nóstre, proprietate a tuturorŭ, care prin Tine mai întâiu deşteptaţĭ la »minte, inimă şi literatură“, apoi conduşĭ la lupta nobilă a »Gazetei« şi érăşĭ întăriţĭ prin valorósa conducere a „Observatorului“, susţinuţĭ prin sprijinulŭ bărbătescŭ alŭ »Transilvaniei“, încuragiaţĭ, însufleţiţĭ prin nenumĕrate »Discursurĭ“, »Promemorii“, »Disertaţiunĭ« amŭ ajunsŭ sĕ vedemŭ compusă prin Tine istoria filosofică a naţiunii nóstre, depusă în nemuritorulŭ „Memorialŭ“.

„Nu potŭ sĕ stau aicĭ pentru enumĕrarea tuturorŭ meritelorŭ Tale pe terenulŭ literaturei, a culturei nóstre naţionale, dér nicĭ aceea nu potŭ retăcea, că totŭ ce avemŭ pe acestŭ terenŭ de 50 de anĭ încóce, séu dela Tine, séu prin Tine, séu prin conlucrarea Ta îlŭ avemŭ.

„Fii mândru, Ilustre Domnule, de fiii naţiunei Tale! Românimea tótă Te cunósce şi Te recunósce, colo Te-au scrisŭ în „Albulŭ imortalilorŭ“ Academiei române, aicĭ a depusŭ în mânile Tale înţelepte conducerea celorŭ mai delicate întreprinderĭ ale sale, prietenii de o etate Te iubescŭ, bărbaţii Te salută cu entusiasmŭ, eştĭ modelulŭ tinerimii, amorulŭ familiei, exemplarulŭ cetăţenilorŭ. — Şi când unŭ poporŭ aşa ştie sĕ stimeze pe anteluptătorii causelorŭ sale culturale, cea mai frumósă rĕsplată a lui este, când vede, că n'a lucratŭ îndeşertŭ.

„Amŭ doritŭ însĕ sĕ dămŭ o modestă manifestaţiune a acestorŭ simţĕminte ale nóstre, predândŭ'Ţĭ acestŭ „Album“, oferindu'Ţĭ acéstă „peană“, punêndu'Ţĭ la disposiţiune acestŭ libelŭ modestŭ.

„In acestŭ „Album“ vei afla înscrise numele acelorŭ

Românî, a cărorŭ inimă palpită de stimă adêncă şi de aderenţă sinceră cătră Tine, Ilustre D-le, şi carî îţî spunŭ, că toţî Românii apreţiéză activitatea Ta culturală-naţională română.

„Acéstă peană a damelorŭ române din Budapesta îţî dovedesce, că femeea română e la postulŭ sĕu, când e vorba de estimarea şi recunóscerea meritelorŭ adevĕrate pe terenulŭ culturalŭ-naţionalŭ.

„Apoi acestŭ libelŭ conţine resultatulŭ modelŭ alŭ unei colecte, care Ţi'lŭ punemŭ la disposiţiune, cu rugare, ca în timpulŭ câtŭ îţî va da Dumneḑeu sĕ petrecî între noi sĕ publicî resultatulŭ cercetărilorŭ istorice, pe carî le-ai făcutŭ până acum pentru luminarea faselorŭ desvoltării vieţii nóstre naţionale.

„Şi acum, Ilustre Domnule, predându'Ţî acestea în numele întrescrişilorŭ şi a damelorŭ române din Budapesta, îţî dorimŭ cu unŭ sufletŭ şi cu o inimă, ca Dumneḑeu întru mulţî, fericiţî anî sĕ Te trăéscă!".

D-lŭ Dr. Lucaciu, după rostirea acestei vorbirî, a înmânatŭ d-lui G. Bariţŭ albumulŭ şi o pénă de aurŭ oferită din partea damelorŭ române din Budapesta. Albumulŭ conţine următórea adresă:

„Suntŭ marî progresele realisate de naţiune în timpulŭ celorŭ din urmă 50 de anî, pe care 'i-ai petrecutŭ lucrândŭ fără pregetare pentru propagarea culturei, Dumneḑeu s'a înduratŭ a'Ţî face parte de viéţă îndelungată şi de o inimă rĕmasă şi acum la bĕtrâneţe tînĕră, ca sĕ veḑî aceste progrese şi sĕ Te bucurî în tótă consciinţa de ele, mângăerea acésta, rĕsplata acésta e mai pre susŭ de tóte.

„Dă-ne cu tóte aceste voiă sĕ esprimămŭ şi sentimentele de recunoscinţă, pe carî le-ai deşteptatŭ în inimile acelora ce Te-au vĕḑutŭ lucrândŭ şi s'au împărtăşitŭ de folósele lucrării ce ai sĕvîrşitŭ.

„Românii toţî împărtăşescŭ aceste simţĕminte, toţî cunoscŭ şi admiră zelulŭ şi abnegaţiunea, cu care ai lucratŭ timpŭ de $^1/_2$ secolŭ şi toţî aşteptă cu nerăbdare, ca şi ródele până acuma necunoscute ale acestei lucrărî sĕ ajungă câtŭ mai curêndŭ a fi proprietate comună, pentru ca toţî sĕ se foloséscă de ele, toţî sĕ se împărtăşéscă de lumina ce reverşî în mijloculŭ nostru.

„In virtutea acestei impulsiunî generale, Românii din tóte părţile patriei nóstre ne-au însărcinatŭ, ca în numele lorŭ în deosebî, şi alŭ Românilorŭ în genere, sĕ 'Ţî facemŭ rugarea, ca sĕ adunî la unŭ locŭ şi sĕ daî câtŭ mai curêndŭ publicităţii scrierile, pe care le ai gata.

„Aceştî Românî suntŭ:

„(Urméză numele).«

Inscripţia pe péna de aurŭ este următórea:

„Ilustrului scriitorŭ George Bariţŭ.

Românele din Budapesta. 1884—1887."

D-lŭ *George Bariţŭ* a rĕspunsŭ plinŭ de emoţiune şi cu lacrimî în ochî, prin următorulŭ discursŭ:

„Mare este onórea, multŭ însemnătorŭ este darulŭ, de care D-Vóstre binevoiţî a'mî face astăḑî parte în numele Românilorŭ, în numele acestui poporŭ, care din causa urgiei căḑute asupra lui nu póte sĕ aibă nicî o ḑi de repausŭ şi bucuriă sufletéscă. Pe mine mĕ surprinde cu atâtŭ mai multŭ acéstă distincţiune din partea naţiunii nóstre, cu câtŭ îmî suntŭ mai bine cunoscute suferinţele sale nenumĕrate, carî se ţinŭ lanţŭ una după altă, fără rostŭ şi încetare. Intre împregiurărî precum suntŭ şi acestea, între carî suferimŭ noi, abia se va mai afla vre unŭ alt popor, care sĕ mai pótă reflecta şi la vre-o recunoscinţă din partea sa cătră bărbaţii devotaţî causei lorŭ; în lupta necurmată pentru esistenţa şi bunurile pămêntescî cuvenite fiă-căruia, unŭ singurŭ cugetŭ preocupă pe toţî individii sĕi: scăparea din şerbitute, după care va veni şi rĕsplata fiă-căruia după-cum a lucratŭ şi s'a purtatŭ.

„Se vede însĕ, că D-Vóstre când a'ţî reflectatŭ la trecutulŭ meu de aprópe 52 de anî, adecă de când mai ântêiu am îmbrăţişatŭ cariera de profesorŭ la unŭ liceu şi, până la lucrările mele actuale, pe care le îndeplinescŭ cu mâna tremurătóre, în aceleaşî momente a'ţî cugetatŭ şi la viitorulŭ generaţiunilorŭ, care au sĕ vĕ succédă şi cărora voirăţî sĕ le daţî exemplu de încuragiare, de credinţă neclătită în vitalitatea şi în viitorulŭ naţiunii românescî; căcî adecă, décă eu, acestŭ omŭ privatŭ, descendentŭ din familii de preoţî şi ostaşî, nu aşŭ fi bĕutŭ şi nutritŭ din peptulŭ mamei mele credinţa constantă în facultăţile spirituale şi fisice ale poporului românescŭ capabile de a se desvolta alăturea şi pe acelaşî gradŭ mai alesŭ cu popórele neolatine cele mai înaintate, sĕ-mî crédă orî-cine, că, aflându-mĕ în mijloculŭ celorŭ mai sclipitóre tentaţiunî, îndată dela începutŭ aşî fi aruncatŭ péna românéscă şi aşŭ fi devenitŭ şi eu unŭ renegatŭ ca toţî renegaţii. Din fericire, eu şi cu alţii mai mulţî născuţî în primele douĕ decade ale vécului alŭ 19-lea avuserămŭ ocasiunea dată de Dumneḑeu, ca sĕ ne adăpămŭ din scrierile bărbaţilorŭ ca Samuilŭ Clainŭ, Radu Tempea, George Şincai, Petru Maiorŭ, Paulŭ Iorgoviciu, Dimitrie Cichindealŭ şi alăturea cu aceştia din sacrele scripturî traduse în limba nóstră, dintru carî învĕţamŭ pe fiecare ḑi, câte góne teribile póte sĕ sufere unŭ poporŭ şi totuşî sĕ nu péră. Dér din scriitorii noştri mai traserămŭ şi o altă învĕţătură de nespusă valóre, care este, că nicî unŭ poporŭ nu póte fi scosŭ din nesciinţă şi înaintatŭ în adevĕrata cultură cu resultatŭ bunŭ şi durabilŭ, decâtŭ numai cu ajutorulŭ limbei materne şi prin bărbaţî născuţî şi crescuţî cu acea limbă.

»Generaţiunea bĕtrânilorŭ de astăḑî, a tinerilorŭ de înainte cu 50—60 de anî mai avuse şi acelŭ norocŭ în starea nefericită a părinţilorŭ lorŭ, că în mânia tuturorŭ agenţilorŭ potenţî ai reacţiunii absolutistice înaugurate întru totŭ cuprinsulŭ Europei din nou după anulŭ 1815, cunoscinţa drepturilorŭ omului, despre adevĕrata libertate proclamată mai ântêiu de Fiiulŭ Omului. de Fiiulŭ Mariei în ḑilele guvernatorului Pilatŭ şi numai fórte târḑiu după elŭ de cătră enciclopediştii din Tracia, străbătuse cu încetulŭ până în văile umbróse şi ascunse ale munţilorŭ patriei nóstre frumóse, ca Iléna din poesia poporului nostru, éră propagarea ideii de libertate nu mai era în stare de a o stavilì nicî chiar hangearele turcescî la Dunăre. Incâtŭ pentru deşteptarea ideii de naţionalitate, de acésta îngrijia tocmai aicî în Transilvania, dóră ca nicăirî în lume, însăşî legislaţiunea feudală a ţĕrii acesteia în cursŭ de aprópe 250 de anî, ca idea şi sentimentele de naţionalitate sĕ fiă ţinute în activitate necurmată şi crescute marî, fără ca tiranii sĕ prevaḑă consecuenţele urei lorŭ neîmpăcate, pe care o dedeau pe faţă în casurî nenumĕrate prin cunoscuta espresiune: *Oláh natio, Walachische Nation*, Natio valachica împĕnată cu diverse epithete de batjocură şi dejosire, de care suntŭ pline legile ţĕrii, actele publice grămădite în archive şi publicaţiunile prin tiparŭ în câte trei limbî.

»Era decî lucru prea naturalŭ, ca precum bĕtrânii noştri de odinióră, aşa şi noi ca ómenî tinerî după ce apucaserămŭ a învĕţa ceva carte mai multă decâtŭ până la Psaltire, sĕ ne întrebămŭ unii pe alţii: Bine, fraţilorŭ, care potŭ sĕ fiă causele adevĕrate ale acestei ure turbate, care se dă pe faţă neincetatŭ asupra poporului, din care ne tragemŭ şi noi? Omóră acestŭ poporŭ pe fiăcare ḑi, dă elŭ ţĕrii focŭ? Nu cumva elŭ conspiră necurmatŭ contra dinastiei, precum au făcutŭ şi mai facŭ până în ḑiua de astăḑî Curuţii? Nu cumva poporulŭ acesta trăiesce din sudórea altuia fără de a munci elŭ însuşî, séu nu tocmai din contră, cu totulŭ alţii trăescŭ din crunta lui sudóre?

„Nimicŭ din tóte acestea, ci adevĕrata causă a urei şi a urgiei, care încă totŭ mai domnesce asupra naţiunii nóstre, aicî, singurŭ aicî în douĕ ţĕrî ale corónei S-tului Stefanŭ, o-am descoperitŭ noi, aceştî bĕtrânî, în anii juniei nóstre în facultăţile spirituale, în deşteptăciunea firéscă şi în relativa facilitate de a desvolta facultăţile poporului românescŭ în timpŭ mai scurtŭ decâtŭ se întêmplă acésta la alte popóre, îndată ce i se vorŭ da şi lui întocmai aceleaşî mijlóce, spre a se cultiva în limba sa maternă.

„Décă este aşa, ne ḑiserămŭ noi, atuncî daţî sĕ ne apucămŭ de lucru, sĕ continuămŭ ḑi şi nópte cele începute de bĕtrânii noştri, şi fiindŭ că ne aflamŭ tare înapoiaţî, sĕ înaintămŭ cu paşî mai acceleraţî. Mai totŭ ce se putea numi înainte cu 50 de anî inteligenţa românéscă, a încuviinţatŭ intreprinderile nóstre, ne a îmbărbătatŭ şi ajutatŭ, cu singura escepţiune, când amŭ fi voitŭ se facemŭ vre-unŭ *salto mortale* preste câte unŭ şirŭ de baionete, căcî în casurî de acestea ni se punea frêu tare în gură. „Evenimentele îşî au logica lorŭ", ne ḑiceau bĕtrânii, „pe care póte fi că numai câte unŭ geniu estraordinarŭ ar fi în stare sĕ o altereze, ér voi nu veţî fi atâtŭ de fantastî, ca sĕ vĕ ţineţî de genii ca Alesandru, orî Cesar, orî Napoleonŭ. Nu aşteptaţî la ţĕrmure cu mânile încrucite până se va scurge rîulŭ întregŭ, déră nicî nu săriţî în Dunăre, ca sĕ treceţî prin ea, că veţî peri într'ênsa, ci sĕ vĕ folosiţî de tóte trecĕtorile bune, podurî, luntri, corăbii, ca sĕ apucaţî înainte." Adecă bĕtrânii noştri ne învĕţau ca sĕ fimŭ fórte laborioşî, totŭ odată însĕ şi fórte prudenţî, ér unŭ Episcopŭ ne ḑise cu cuvintele lui Isusŭ Christosŭ: »Iubiţî fii, faţă cu despotismulŭ, fiţî înţelepţî ca şerpii şi blânḑî ca porumbii".

„Spre a da espresiune ferbintei mele mulţumite cătră toţî acei fraţî şi acele surorî din naţiunea nóstră, câţî şi câte au binevoitŭ a reflecta la activitatea mea în serviciulŭ naţiunii şi alŭ patriei nóstre, eu nu mĕ aflu în stare sĕ facŭ altceva decâtŭ ca învĕţăturile pe care le primiserămŭ noi dela bĕtrânii noştri prin graiulŭ viu şi în scrisŭ, sĕ Vi le oferŭ pentru fiii şi nepoţii D-Vóstre

„Incâtŭ pentru lucrările, a cărorŭ publicaţiune mî-o cere prea stimatulŭ şi iubitulŭ meu amicŭ, rever. sa domnulŭ Lucaciu, Vĕ potŭ asigura, că este voinţa mea neclătită, ca acésta sĕ se întêmple nesmintitŭ pre câtŭ timpŭ mĕ mai aflu în viéţă, însĕ sub o singură condiţiune: ca cu politica militantă sĕ nu mai am a face de aicî înainte nimicŭ în totŭ restulŭ ḑilelorŭ mele".

Urmà apoi banchetulŭ, la care s'au rostitŭ mai multe toaste. Celŭ dintêiu vorbitorŭ a fostŭ d-lŭ Partenie *Cosma*, care a salutatŭ cu cuvinte călduróse pe jubilantŭ. Toastà apoi d. deputatŭ Petru *Truţa*, care aduse în legătură jubileulŭ din Caransebeşŭ cu celŭ de faţă. D. Dr. George *Popa* din Aradŭ ţinù unŭ frumosŭ şi ingeniosŭ toastŭ, în care accentuà că d. George Bariţŭ a rĕmasŭ totdéuna credinciosŭ causei naţionale. D. *Bariţŭ* lî-a mulţămitŭ şi a ridicatŭ mai târḑiu unŭ toastŭ pentru femeile române. A mai toastatŭ d. adv. *Căluţŭ* pentru ceilalţî representanţî ai presei, carî erau de faţă. După dênsulŭ s'a ridicatŭ *Directorulŭ „Gazetei Transilvaniei"* şi a rostitŭ cam următórele:

„Sunt recunoscĕtorŭ d lui adv. Căluţŭ pentru urările ce le aduce representanţilorŭ pressei, dér nu pentru a'i mulţămi m'am ridicatŭ, ci spre a saluta căldurosŭ pe celŭ mai vechiu representantŭ alŭ pressei nóstre, înaintea căruia ne'nchinămŭ astăḑî noi cei mai tinerî, carî lucrămŭ în brasda acésta. Veţî recunósce că este lucru fórte naturalŭ, că conducĕtorulŭ „Gazetei Transilvaniei" îşî ridică vocea în mijloculŭ acestei solemne adunărî. Dér totŭ aşa de naturalŭ veţî găsi, că a trebuitŭ sĕ fiă mare surprinderea mea, când viindŭ aci dela Braşovŭ am aflatŭ despre serbarea acestui jubileu, despre care nicî eu nicî Românii din Braşovŭ, unde d. Bariţŭ şî-a începutŭ căriera publicistică, nu amŭ sciutŭ nimicŭ. Dér mai multŭ, m'am convinsŭ că nicî Românii din alte părţî n'au fostŭ informaţî, şi suntŭ sigurŭ, că décă arŭ fi fostŭ încunosciinţaţî, ei arŭ fi participatŭ prin telegrame, scrisorî etc. la serbarea de aḑî. Stimatulŭ nostru amicŭ, elocentele oratorŭ alŭ ḑilei, d. Dr. V. Lucaciu a ḑisŭ cătră venerabilulŭ jubilantŭ: „Românii te cunosc şi'ţî recunoscŭ meritele." Ei bine, vĕ întrebŭ, Domnilorŭ, décă aşa este, cum vine, că acestŭ jubileu se serbéză aicî, fără ca Românii din tóte părţile sĕ aibă cunoscinţă de elŭ? Este nobilŭ şi frumosŭ darulŭ dómnelorŭ române. din Peşta, dér óre n'ar fi concursŭ şi femeile române. din alte părţî spre a aduce tributulŭ lorŭ de recunoscinţă meritelorŭ adevĕrate? Astă tómnă se lăţise prin presa de dincolo faima, că se va ţiné jubileulŭ încă p'atuncî. Mai mulţî amicî de aicî şi de dincolo s'au adresatŭ la mine sĕ-i informezŭ ce-i şi cum; am aflatŭ dela unŭ domnŭ din Sibiiu, că serbarea s'a amânatŭ şi de atuncî n'am mai primitŭ nicî o scire."

„Sé'mî permiteţî însĕ, domnilorŭ, a vĕ face cunoscutŭ cu acéstă ocasiune, că la 31 Decemvre st. v. 1887 noi, cei dela „Gazeta Transilvaniei", vomŭ serba jubileulŭ de 50 de anî ai acestei foi. Sĕ'mî permită venerabilulŭ veteranŭ alŭ publicisticei nóstre, care şéde în fruntea mesei, sĕ-lŭ invitŭ cu frăţéscă dragoste şi stimă sĕ vină la acéstă serbare şi sĕ ocupe loculŭ în fruntea mesei nóstre, la care muncimŭ, la care a muncitŭ odinióră şi d-sa, au muncitŭ douĕ generaţiunî pentru cultura şi înaintarea neamului românescŭ. In acea ḑi credŭ că D-vóstră toţî, precum şi toţî Românii de dincóce şi de dincolo de Carpaţî vorŭ fi cu spiritulŭ în mijloculŭ nostru. Dér mĕ bucurŭ şi de serbarea de astăḑî şi urezŭ viéţă îndelungată şi multe ḑile fericite decanului pressei nóstre!".

După ce d. *Bariţŭ* cu puţine cuvinte, spuse că şi dorinţa d-sale a fostŭ de a nu se face multŭ sgomotŭ, mai vorbiră câţiva inşî şi banchetulŭ se încheià între strigărî repeţite de „sĕ trăiască" şi în sunetulŭ musicei.

In fine nu potŭ sĕ nu observŭ, că aranjatorii banchetului vorŭ rĕmâné neuitaţî în memoria óspeţilorŭ pentru dibăcia, cu care au improvisatŭ şi acéstă masă aşa, ca sĕ nu fiă mai nicî unulŭ satisfăcutŭ în privinţa mâncărilorŭ, bĕuturilorŭ şi a serviciului

---

Vocî din pressă asupra conferenţei nóstre.

„Pesti Naplo" dela 11 Maiu a. c. publică sub titlulŭ „Adunare românéscă" următorulŭ caracteristicŭ articulŭ de fondŭ:

„Les absents ont toujours tort (cei absenţî au totdéuna nedreptate) pentru că aceia, carî se retragŭ dela politică, încétă de a fi factorî politicî. Cu passivitatea Românii n'au dobênditŭ până acum nimicŭ şi nicî în viitorŭ nu vorŭ dobândi mai multŭ. Sasii forméză abia a ḑecea parte în raportŭ cu numĕrulŭ Românilorŭ, şi ei se plângŭ, şi ei suntŭ naţionaliştî, dér nu suntŭ pasivî, din contră, suntŭ fórte activì şi în totŭ casulŭ au dobênditŭ neasĕmĕnatŭ mai multŭ ca Românii.

Aceştia au sĕ-şî ascrie sie-şî, décă parlamentulŭ, aşa dér guvernulŭ, împreună cu legislaţiunea, după ce nu suntŭ de faţă şi nu iau parte la facerea istoriei, trece peste ei la ordinea ḑilei. Susţinŭ pasivitatea, conferinţa română din Sibiiu contribue numai a se susţiné stările de până acuma, contra cărora ei protestéză mai tare. Ajută-ţî şi Dumneḑeu îţî va ajuta; asta Românii nu o facŭ şi se supĕră pe alţii. Asta nu-i logică, asta e nimicŭ.

Ei nu bagă de sémă, că cei mai marî aderenţî ai guvernului, de a căruia abusurî facŭ amintire, suntŭ tocmai pasiviştii românî, suntŭ raḑemulŭ celŭ mai tare alŭ partidei guvernului, carî nu numai că sporescŭ voturile maiorităţii, dér ajută sĕ ajungă cei mai fidelî mamelucî în cameră, carî în altă parte nicăirî nu capĕtă mandatŭ. Aşa e, guvernulŭ se póte numai bucura de decisiunea conferinţei din Sibiiu, care îi asigură 10 séu 20 de mandaturî »liberale« — pentru banî.

Décă acesta este scopulŭ d-lorŭ din Sibiiu, ei l'au ajunsŭ, ér décă cu passivitatea lor au voitŭ cuiva sĕ-i strice

n'au stricatŭ nimĕnui, deórece passivitatea română este cea mai nevinovată politică de pe lume.

Décă amŭ judeca numai din punctŭ de vedere maghiarŭ naţionalŭ, arŭ trebui sĕ ne bucurămŭ de atitudinea quietistică (hodinită) a Româniloru, prin care se condamnă pe ei înşişĭ la impotenţă şi dau pe alegĕtorii lorŭ pe mâna acestorŭ Maghiarĭ, carĭ le promitŭ mai multŭ. Acésta cu ajutorulŭ guvernului se póte întotdéuna şi fişpanii cunoscŭ modalitatea. Românii îşĭ vêndŭ drepturile politice şi guvernulŭ unguresců le cumpără dela ei; acésta este însemnătatea practică a passivităţii.

Óre sĕ le placă acésta celorŭ întrunițĭ în Sibiiu? Omulŭ este înclinatŭ de a admite acésta, aşa de multŭ se contrariéză procederea lorŭ cu mintea senătósă. Croaţii, Sêrbii, Slovacii, Sasii, toţĭ trimitŭ deputaţĭ în parlamentŭ, ce-i dreptŭ, aceştia suntŭ mai cu sémă în partida guvernului, unde potŭ sĕ facă traficŭ cu miniştrii

De altmintrelea, afară de doi: Mihaly şi Truţa, (Dér Babeşŭ şi Dodă? — Red. „Gaz.“.) ceialalţĭ deputaţĭ românĭ, carĭ au fostŭ aleşĭ în Ungaria, au fostŭ toţĭ în aceeaşĭ tabĕră, şi aşa e verisimilŭ, că décă Românii ardelenĭ arŭ sta în activitate şi arŭ trimite deputaţĭ la Budapesta, şi pe aceştia i-ai vedé numai acolo, unde stau ólele cu carnea. Nu credŭ prin urmare, că arŭ atinge unŭ interesŭ alŭ nostru oposiţionalŭ, fiă Românii passivişti orĭ activiştĭ.

Dér interesulŭ politicŭ este fórte multŭ atinsŭ de cestiunea, déců patriotismulŭ Româniloru este séu nu documentatŭ prin aceea, că recunoscŭ unitatea naţiunei şi constituţiunea, luândŭ parte la viéţa publică şi la legislaţiune.

Passivitatea este schismă; este negarea Ungariei şi a uniunei, nu atâtŭ pe faţă câtŭ în ascunsŭ. Lealitatea afectată faţă cu Domnitorulŭ nu póte schimba nimicŭ în acésta; sub mantaua largă a regelui se potŭ ascunde multe felurĭ de sentimente.

Şi noi, cerĭ dorimŭ pacea, frăţietatea şi mulţumirea popórelorŭ, şi carĭ simţimŭ asuprirea guvernului actualŭ, rĕutatea lui, corupţiunea şi abusurile lui la alegerĭ, ca Maghiarĭ tocmai aşa, ca şi compatrioţii noştri românĭ, noi putemŭ numai sĕ regretămŭ passivitatea pentru aceea, pentru că pe când o parte măresce numai nĕcasurile şi întăresc guvernulŭ, de altă parte aţîţă pe Românĭ la ură în contra Maghiarilorŭ.

Acésta este politica urei, care nu folosesce nicĭ unuia din noi, dér mai multŭ îi strică părţei celei mai slabe, Româniloru, decâtŭ nouĕ. Noi mergemŭ înainte mână în mână cu popórele Ungariei, legaţĭ cu o sórte comună. Déců Românii nu vinŭ cu noi, ci rĕmânŭ îndĕrĕtŭ, ei vorŭ avé sĕ simţă paguba mai multŭ ca noi.

Regretămŭ într'adevĕrŭ passivitatea, dér numai din punctŭ de vedere mai înaltŭ politicŭ şi constituţionalŭ, deórece vedemŭ necesitatea alianţei între Maghiarĭ şi Românĭ şi a apĕrărei libertăţii comune, acésta este la timpŭ, nu însĕ retragerea şi aţîţarea la ură şi la luptă de rassă, ér tĕrêmulŭ comunŭ politicŭ este constituţiunea comună, altulŭ nu este şi aicĭ nicĭ nu va fi. Passivitatea este o înfundătură, din care Românii trebue sĕ se întórcă mai curêndŭ séu mai târdiu, din punctŭ de vedere de partidă conclusele sibiiene suntŭ cu privire la noi câtŭ se póte de indiferente, pentru că abia atingŭ cercurile oposiţiunei moderate. Intr'aceea noi întotdéuna supunemŭ punctulŭ de vedere alŭ partidei interesului comunŭ. Acésta este nota nóstră caracteristică.

Se înşélă Românii multŭ, déců credŭ că îşĭ vorŭ aajunge vre-unŭ scopŭ cu passivitatea. Ce felŭ de scop? La acésta nu aşteptămŭ unŭ rĕspunsŭ sincerŭ. Dér cumcă lucrulŭ nu póte duce la nicĭ unŭ scopŭ e pe deplinŭ sigurŭ. De geaba se provócă ei la passivitatea Cehilorŭ şi Maghiarilorŭ. Noi amŭ avutŭ o basă de drept constituţională pentru ea şi în câtva au avut'o şi Cehii, dér noi amŭ pus'o la cale, că Ungaria n'a fostŭ nicĭ decum representată în Reichsrath, pe când în mânia passivităţii române deputaţii cercurilorŭ electorale de sudŭ şedŭ toţĭ în dieta ungară. Acésta este o grozavă deosebire şi cu noi au ţinutŭ în passivitate şi alţii, Românii însĕ în privinţa acésta suntŭ cu totulŭ isolaţĭ. Ce privesce pe Cehĭ, ei suntŭ destulŭ de tenacĭ, suntŭ şi mulţĭ, poporŭ bogatŭ şi cultŭ, care are o aristocraţiă puternică, totuşĭ sfirşitulŭ a fostŭ, că au părăsitŭ pasivitatea şi au întratŭ în Reichsrat, unde uniţĭ cu alte partide facŭ politica.

Dér orĭ câtŭ de sincerŭ amŭ regreta séu condamna conclusele conferenţei din Sibiiu, susţinerea passivităţii şi lăţirea ei asupra comitatelorŭ ungurescĭ, nu ne vomŭ supĕra nicĭ de cum pentru ea. Nu vedemŭ ameninţată prin passivitate nicĭ patria, nicĭ constituţiunea, nicĭ Maghiarimea, ci vedemŭ numai sacrificate interesele române şi întăritŭ guvernulŭ. Ce privesce însĕ guvernulŭ, acesta va cădé şi aşa nu peste multŭ, decă nu la alegerĭ, atuncĭ după alegerĭ, pentrucă s'a usatŭ şi nu mai birue cu situaţiunea politică. Era lui Tisza e pe sfirşite, sperămŭ că va urma după ea o eră mai bună.“

SCIRILE ĐILEI.

Deputatulŭ *Horvath* a interpelatŭ pe ministrulŭ de interne unguresců, déců scie despre *incendiurile* întêmplate în diferite oraşe şi comune ale ţĕrii, ce mĕsurĭ a luatŭ pentru momentana uşurare a miseriei, etc. Ministrulŭ *Tisza* rĕspunse, că Eperieşulŭ, Careii marĭ şi Trăţcăulŭ au primitŭ ajutóre din fondulŭ de ajutorare ce-i stă ministerului de interne la disposiţiune, ér dela M. Sa a primitŭ Eperieşulŭ 10,000 fl., Trăţcăulŭ 500 fl., şi va primi şi Careii marĭ. — De observatŭ e, că ministrulŭ unguresců n'a găsitŭ cu cale sĕ amintéscă de comunele românescĭ, Galaţĭ şi Ciugudŭ, şi prin urmare de sigurŭ că nicĭ ajutorŭ dela ministerŭ n'au primitŭ, deşi s'ar fi datŭ totŭ din banĭ românescĭ. Singurŭ societatea a luatŭ mĕsurĭ de a alina miseria sêrmanilorŭ Gălăţenĭ şi Ciugudenĭ.

—x—

Biuroulŭ de corespondenţă telegraficŭ din Pesta lasă multŭ de doritŭ. Pe când nĭ-a telegrafiatŭ erĭ, că „se vorbesce“ despre o remaniare în cabinetulŭ românŭ, acesta se remaniase deja şi decretulŭ se subscrisese de regele. Étă noulŭ ministerŭ: D. *I. C. Brătianu*, preşedinte alŭ consiliului, fără portofoliu. D. generalŭ *Radu-Mihaiu*, ministru de interne; D. *P. S. Aurelianŭ*, ministru alŭ lucrărilorŭ publice; D. *V. Georgianŭ*, ministru de instrucţiă şi culte; D. *C. Nacu*, ministru de finance. D. *Eug. Stătescu*, ministru de justiţiă. D. *Ferichide*, ministru de esterne; D. generalŭ *Angelescu*, ministru de rĕsboiu.

—x—

In afacerea *monumentelorŭ de artă*, ministrulŭ unguresců de instrucţiune a făcutŭ atente, printr'unŭ circularŭ, autorităţile, ca sĕ considere ca o datoriă a lorŭ a anunţa monumentele de artă descoperite şi acestea, socotindu-se din ḑiua anunţărei, a le lăsa 30 de ḑile neatinse, ca ministeriulŭ sĕ pótă face paşii necesarĭ pentru păstrarea lorŭ. Prilejŭ la acésta a datŭ împrejurarea, că la dĕrîmarea bisericei refor. din Tiszakürt s'au descoperitŭ sub tencuială frescurĭ din evulŭ mediu; dér când delegatulŭ ministerului a apărutŭ la faţa locului, păretele respectivŭ se dărâmase deja, aşa că obiectele de artă s'au perdutŭ.

—x—

„Westung. Grenzbote“ din *Pojunŭ* arată în Nr. 4936, că de unŭ şirŭ de anĭ *curtea cu juraţĭ* din acelŭ oraşŭ se compune în preponderanţă din *funcţionarĭ şi studenţĭ*, pentru ca pertractările sĕ se pótă ţiné în limba *maghiară*. Deórece cetăţenii partea cea mai mare nu sciu unguresce, suntŭ simplu şterşĭ din liste. — Sêrmană justiţiă!

—x—

Comitetulŭ *reuniunei archeologice* ungurescĭ din *Deva* şĭ a ţinutŭ la 4 Maiu n. şedinţa sa lunară, în care directorulŭ scólei reale Teglas numì acele locurĭ ale comitatului Huniădóra, în care s'au făcutŭ diferite descoperirĭ din timpulŭ barbarilorŭ, şi propuse sĕ se efectueze pentru museulŭ din Deva copii galvanoplastice de pe tóte aceste obiecte, ce se află în museele din Pesta şi Viena; prof. Mailand a citatŭ nouĕ date etnografice despre poporulŭ românŭ şi anume a amintitŭ mijlócele de vrăjire, superstiţiunea şi punerea de a ceti; prof. Kiraly (fostŭ König) a citatŭ şi elŭ date nouĕ pentru istoria Sarmisegetuzei. Elŭ dovedesce din columna lui Traianŭ, că capitala dacică era construită din lemnŭ şi că Românii n'au întratŭ aci prin pasulŭ Vulcanŭ, ci prin pasulŭ Porţilorŭ de ferŭ.

—x—

„Sieb. deutsch. Tgbltt“ comunică, că notarulŭ Stock puse la 6 Aprilie a. c. sĕ-i sape grădina de lângă casă locuitorii din *Crişiu*: Elisabetha Paal, Weber şi Gierling, pe carĭ îi ridicase judele localŭ Vasile Luca sĕ facă *lucrărĭ comunale*. — De când săparea grădinei notarului e lucrare comunală?

Primimŭ dela d-lŭ **Partenie Cosma**, directorulŭ institutului „Albina“, o declaraţiune ce a adresat'o alegĕtorilorŭ sĕi din cerculŭ Beiuşului, carĭ l'au alesŭ delegatŭ la conferinţa din Sibiiu. D-sa refusă mandatulŭ ḑicêndŭ că s'a retrasŭ dela politica militantă. Respectămŭ motivele subiective ale d-lui Cosma, dér nu putemŭ nicĭdecum aproba retragerea d-sale de pe tĕrêmulŭ luptelorŭ naţionale. Étă acea

Declaraţiune.

Cu posta de aḑĭ amŭ primitŭ credenţionalulŭ de delegatŭ alŭ alegĕtorilorŭ, ce aparţinŭ la partida naţională din cerculŭ electoralŭ alŭ Beiuşului pentru conferinţa electorală a partidei naţionale române, conchemată aicĭ pe ḑiua de mâne.

Vĕ rogŭ Domnule preşedinte, ca sĕ bine voiţĭ a împărtăşi clubului electoralŭ, ce-lŭ presidaţĭ, cea mai căldurósă mulţămită a mea pentru încrederea, cu care m'a onoratŭ şi de astădată, dér totodată şi regretulŭ meu, că nu potŭ corespunde mandatului primitŭ.

D-vóstră în specialŭ, carele aţĭ fostŭ la conferinţa electorală din 1884, vĕ veţĭ aduce aminte, că eu încă atuncĭ am rugatŭ comisiunea conferinţii, ca sĕ nu mĕ candideze de membru alŭ comitetului centralŭ, arĕtândŭ şi motivele, din carĭ m'am resolvatŭ a mĕ retrage de pe terenulŭ politicŭ, motive, care au fostŭ apreciate de cei mai mulţĭ membri ai comisiunei, şi dĕcă cu tóte acestea reales în şedinţa publică, nu mĭ-am datŭ demisiunea stante sesione, am făcut-o numai din considerare la causă, ca în afară sĕ nu apară lucrulŭ, ca şi cum între membrii comitetului centralŭ ar fi diferinţă de părerĭ în privinţa programei partidei naţionale; dér ca sĕ-mĭ fie posibilă retragerea, la momentŭ am făcutŭ propunerea, ca în casŭ de vacanţă, devenită prin abḑicerea séu prin mórtea vre-unui membru, sĕ fie autorisatŭ comitetulŭ a se întregi, ceea ce s'a şi primitŭ, — ér în şedinţa constituantă a comitetului, ţinută în aceeaşĭ ḑi, mĭ-am datŭ dimisiunea, şi în loculŭ meu s'a alesŭ D-lŭ Dr. Aurelŭ Mureşianu, redactorulŭ „Gazetei Transilvaniei.“

De atuncĭ eu nu mĕ mai ocupŭ cu politica.

Dér în posiţiunea mea socială de astăḑĭ, nu m'aşĭ putea ocupa cu politica nicĭ chiar déců nu m'aşŭ fi disgustat de ea, precum credŭ, că s'a disgustatŭ fiă-care Românŭ, carele angajatŭ la lucru, are simţulŭ şi ambiţiunea de a-şĭ împlini datorinţa, — căcĭ, precum sciţĭ, sórtea m'a pusŭ în fruntea institutului „Albina“, ale cărui afacerĭ estinse îmĭ reclamă tótă activitatea, şi eu am convingerea, că mai bune servicii fac naţiunei mele, devotându-mĕ cu totulŭ afacerilorŭ acestui institutŭ, decâtŭ împărţindu-mĭ modestele puterĭ, o parte a acelora o aşŭ risipi în valurile politicei militante.

Primiţĭ asigurarea deosebitei consideraţiunĭ cu care sunt

Alŭ D-vóstră

stimătorŭ,
Parteniu Cosma m. p.

Sibiiu, 6 Maiu, 1887.

Afacerĭ locale.

Comisiunea administrativă comitatensă a ţinutŭ Lunĭ în 9 Maiŭ n. şedinţă.

Intre altele s'a raportatŭ despre două emise ale ministrului de interne privitóre la *sporirea judecătorilorŭ de pace*. Ministrulŭ de justiţiă a provocatŭ tribunalulŭ de aci, sé propună persóne potrivite ca judecătorĭ de pace în comitatulŭ Braşovului şi tribunalulŭ a propusŭ pe fisolgăbirĕii Franz Pildner şi Gabrielŭ Henter, precum şi pe consilierii magistratului Oskar Alesius şi Alfred Schnell. Comisiunea administrativă e provocată sĕ ia disposiţiunile necesare pentru eventuala învestire a numiţilorŭ cu jurisdicţiunea de pace. Numiţii se vorŭ întreba decĭ, déců suntŭ dispuşĭ a se însărcina cu oficiulŭ de judecătorĭ de pace.

Din raportulŭ inspectorului şcolarŭ resultă, că în luna Aprilie a găsitŭ la şcólele ce le-a visitatŭ unŭ progresŭ favorabilŭ.

Din raportulŭ procurorului resultă, că în închisorile judecătorescĭ ale comitatului au fostŭ la finele lui Aprilie 112 arestaţĭ, cu 1 mai multŭ ca în luna precedentă.

Unŭ emisŭ alŭ ministrului de interne ordonă, ca la constatarea casurilorŭ de mórte a persónelorŭ militare sĕ se cerceteze, că óre nu s'au găsitŭ în posesiunea lorŭ acte militare, şi în acestŭ casŭ sĕ se încunosciinţeze imediatŭ cea mai apropiată comandă militară. Se aduce la cunosciinţa ambelorŭ oficii orfanale.

Din raportulŭ inspectorului de dare resultă, că întréga datoriă din dare a fostŭ la finele lui Aprilie 250,502 fl. 33 cr., s'au plătitŭ din aceştia 128,477 fl. $5^1/_2$ cr., restanţa e prin urmare 122,025 fl. $27^1/_2$ cr.

Din raportulŭ medicalŭ comitatensŭ resultă, că starea sanitară s'a îmbunătăţitŭ. S'a întêmplatŭ în Aprilie o sinucidere şi unŭ casŭ de mórte prin nenorocire.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 13 Maiu. — Poliţia a condamnatŭ pe doi dintre studenţii, carĭ au luatŭ parte la demonstraţiune contra prof. Maassen, la trei ḑile pe alţĭ trei la 24 óre arestŭ.

PARISŬ, 13 Maiu. — Consiliulŭ de miniştri a hotărîtŭ ca faţă cu votulŭ comisiunei bugetare, sĕ aştepte decisiunea camerei deputaţilorŭ.

LONDRA, 13 Maiu. — In camera comunelorŭ a declaratŭ Fergusson, că guvernulŭ refusă a participa în modŭ oficialŭ la esposiţiunea din Parisŭ, dér le va acorda privaţilorŭ uşurărĭ.

BUCURESCĬ, 13 Maiu. — In Rahova a fostŭ confiscatŭ de către autorităţile bulgare unŭ balŭ de tipăriturĭ trădătóre de patriă, ce se strecuraseră ca contrabandă în Bulgaria de către o corabiă ruséscă.

ODESSA, 13 Maiu. — La dorinţa esprimată de Regina Serbiei, nu i se va face nicĭ o primire oficială în Odessa şi în Jalta.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 05
Rentă de hârtiă 5%	87.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 60
Bonurĭ rurale transilvane	104 70
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.60
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 75
Renta de hârtiă austriacă	81 35
Renta de arg. austr.	82.30
Renta de aurŭ austr.	111.95
Losurile din 1860	135.30
Acţiunile băncei austro-ungare	876 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.25
Act. băncei de creditŭ austr.	280.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.27
Londra 10 Livres sterlinge	127.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 29 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94—	94½
» convert. (6%)	88½	89—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	37—
Credit fonc. rural (7%)	104¾	105¼
» „ „ (5%)	88½	89—
» » urban (7%)	102—	102½
» » » (6%)	94½	95½
» » » (5%)	85½	86—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.75	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Brașovŭ

din 13 Maiu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 61	Vênd.	8.64
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5.92	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	111.—	»	112.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 5386—1887.

Amintire de dajdiă.

Pe basa §-lui 58—74 de lege XLIV din anulŭ 1883 suntŭ toţĭ plătitorii de dajdiă din Brașovŭ, carĭ au rĕmasŭ cu vr'o sumă în datoria lorŭ curentă pe dajdiă, din cadenţiile pentru comerţŭ și industriă, cu dajdiă pentru scolĭ, drumurĭ comitatense și comunale în restanţă, seriosŭ provocaţĭ, sĕ o plătéscă acésta la oficiulŭ de dajdiă alŭ orașului nesmintitŭ **până în 24 Maiŭ a. c. órele 5 după améḑĭ**, căcĭ la din contră sĕ vorŭ scóte restanţele acestea cu esecuţiune fără respectŭ la persónă.

Brașovŭ, în 11 Maiu 1887.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonézá din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

TARIFA

anunţurilorŭ și inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9 31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19	—
Micăsasa	1.05	—	11.31 / 11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.19	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.40
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ